

Συνέντευξη του μήνα

του Δημήτρη Διαμαντίδη

Το ενεργειακό κόστος έχει αυξηθεί κατακόρυφα

Μιλά ο πρόεδρος του Συνδέσμου Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος

Για τάση αποβιομηχάνισης στη Βόρεια Ελλάδα, η οποία έχει λάβει σημαντικές διαστάσεις, κάνει λόγο ο πρόεδρος του Συνδέσμου Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος (ΣΒΒΕ) Αθανάσιος Σαββάκης.

Ο Αθ. Σαββάκης, στη συνέντευξή του στην *Οικονομική*, υπογραμμίζει ότι όσον αφορά τις σχέσεις των επιχειρήσεων με το τραπεζικό σύστημα είναι απαραίτητα τα εξής: η μείωση των επιτοκίων για δάνεια κεφαλαίου κίνησης, η αύξηση του ορίου δανειοδότησης των μεταποιητικών επιχειρήσεων και η αναδιάρθρωση των μακροπρόθεσμων δανείων των βιομηχανιών με ευνοϊκότερους όρους από τους ισχύοντες.

Εκτιμάτε ότι μεγάλο μέρος της βιομηχανίας είναι σε οριακό σημείο βιωσιμότητας, λαμβάνοντας υπόψη και τις πρόσφατες πρωτοβουλίες μεγάλων βιομηχανικών ομίλων περί μεταφοράς της έδρας τους στο εξωτερικό;

Πράγματι, μεγάλο μέρος της βιομηχανίας έχει φτάσει και έχει ξεπεράσει τα όρια της βιωσιμότητάς του εξαιτίας της οικονομικής κρίσης, η οποία έχει επιφέρει τεράστια μείωση της εγχώριας κατανάλωσης, άρα έχει υποστεί κατακόρυφη πτώση του όγκου των πωλήσεων στην εγχώρια αγορά.

Τα στοιχεία που αποδεικνύουν τα παραπάνω δεν είναι μόνο ποιοτικά, αλλά είναι και ποσοτικά. Συγκεκριμένα, η καθιερωμένη από το Σύνδεσμο τα τελευταία επτά χρόνια μελέτη στοιχείων ισολογισμών των μεγαλύτερων μεταποιητικών επιχειρήσεων της Βορείου Ελλάδος δείχνει ότι για τρίτη συνεχόμενη χρονιά αυτές εργάζονται με ζημίες. Σε δείγμα 218 μεταποιητικών επιχειρήσεων της Βορείου Ελλάδος το συνολικό αποτέλεσμα ήταν ζημίες ύψους περίπου 190 εκ. ευρώ.

Η μεταποίηση βρίσκεται σε οριακό σημείο και ότι η τάση αποβιομηχάνισης της Βορείου Ελλάδος έχει λάβει σημαντικές διαστάσεις. Ως εκ τούτου, υπάρχει ανάγκη άμεσης και έμπρακτης υποστήριξης της περιφερειακής βιομηχανίας από την πολιτεία.

Έχει βελτιωθεί κάποια παράμετρος της οικονομίας, που επηρεάζει προς το καλύτερο τη λειτουργία της οικονομίας; Μήπως η όποια υποχώρηση του εργα-

τικού κόστους έχει υπερκαλυφθεί από το ενεργειακό και το χρηματοοικονομικό κόστος;

Θεωρώ ότι πράγματι το κόστος εργασίας έχει μειωθεί τα τελευταία τρία χρόνια αρκετά. Από την άλλη μεριά, όμως, έχει αυξηθεί κατακόρυφα το ενεργειακό κόστος, το οποίο πλέον καθιστά τη χώρα μας μία από τις ακριβότερες ενεργειακά χώρες της Ευρώπης, με προφανή αρνητικά αποτελέσματα στην ανταγωνιστικότητα των προϊόντων μας στις διεθνείς αγορές.

Συγκεκριμένα, το κόστος ηλεκτρικής ενέργειας για τη βιομηχανία είναι υψηλότερο κατά 30% σε σχέση με το αντίστοιχο κόστος που ισχύει στην Ευρώπη. Το συγκεκριμένο κόστος είναι υψηλό λόγω των υψηλών ρυθμιστικών υποχρεώσεων των επιχειρήσεων και του υψηλού ειδικού φόρου κατανάλωσης. Ο ΣΒΒΕ έχει προτείνει να γίνουν συγκεκριμένες θεσμικές αλλαγές, οι οποίες –εφόσον υλοποιηθούν– θα επιφέρουν μείωση κόστους κατά 500 εκ. ευρώ περίπου. Αναφορικά με το κόστος φυσικού αερίου για τη βιομηχανία, στη χώρα μας αυτό είναι υψηλότερο κατά 40% σε σχέση με την υπόλοιπη Ευρώπη, η αγορά είναι κλειστή και δεν υπάρχει η δυνατότητα εναλλακτικού προμηθευτή για τη βιομηχανία. Μάλιστα, τα στοιχεία αποδεικνύουν ότι η τιμή

Αθανάσιος Σαββάκης Πρόεδρος του Συνδέσμου Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος

Γενικός Διευθυντής και μέλος Δ.Σ. της ARDAGH Hellas Μεταλλικές Συσκευασίες ΑΕ. Μέτοχος της BioSolids ΕΠΕ (βελτιωτικά εδάφους). Μέτοχος Eurotrade Hellas ΕΠΕ (είδη συσκευασίας τροφίμων). Μέλος Δ.Σ. του Χρηματιστηρίου Αθηνών (ΧΑ) και του Χρηματιστηριακού Κέντρου Θεσσαλονίκης (ΧΚΘ). Μέλος Δ.Σ. του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Θεσσαλονίκης. Μέλος Δ.Σ. του Κέντρου Επιχειρηματικής και Πολιτιστικής Ανάπτυξης και του Κέντρου Επιχειρηματικής και Πολιτιστικής Ανάπτυξης – Αναπτυξιακή Ένωση Μακεδονίας. Μέλος του Ελληνικού Ινστιτούτου Προμηθειών. Μέλος του Συνδέσμου Ανωτάτων Στελεχών Διαχείρισης Πιστωτικών Κινδύνων. Μέλος του Ινστιτούτου Πωλήσεων Ελλάδος (ΙΠΕ). Μέλος της Φιλόπτωχου Αδελφότητας Ανδρών Θεσσαλονίκης.

τον φυσικού αερίου για τους βιομηχανικούς καταναλωτές έχει αυξηθεί τα τελευταία τέσσερα χρόνια στην Ελλάδα κατά 80%, ενώ στην Ευρώπη μόλις κατά 8%.

Οι φορολογικές ελαφρύνσεις, η μείωση των τιμολογίων της ηλεκτρικής ενέργειας και οι θεσμικές αλλαγές που είναι απαραίτητες για τη μείωση του κόστους ενέργειας, αν υλοποιηθούν, θα συμβάλουν με βεβαιότητα στη βιωσιμότητα των εγχώριων επιχειρήσεων και στη διατήρηση πλήθους θέσεων εργασίας στη χώρα.

Από την άλλη μεριά, το δεύτερο μεγάλο ζήτημα στη δομή του κόστους παραγωγής και λειτουργίας των επιχειρήσεών μας είναι το χρηματοοικονομικό κόστος. Για τη μείωση του χρηματοοικονομικού κόστους είναι απαραίτητη η άμεση αποκατάσταση των σχέσεων των επιχειρήσεων με το εγχώριο τραπεζικό σύστημα. Με τον όρο «αποκατάσταση σχέσεων επιχειρήσεων και εγχώριου τραπεζικού συστήματος» εννοούμε σαφώς την παροχή ρευστότητας προς τις επιχειρήσεις.

Κυρίαρχο ρόλο για την παροχή ρευστότητας από το εγχώριο τραπεζικό σύστημα προς τις επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα της οικονομίας διαδραματίζουν οι όροι χρηματοδότησής τους, οι οποίοι τίθενται βεβαίως από τις τράπεζες. Οι όροι αυτοί κατ' ουσίαν θεμελιώνουν τη σχέση κάθε επιχείρησης με το τραπεζικό σύστημα. Επειδή κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης έχουν μεταβληθεί οι όροι συνεργασίας επιχειρήσεων-τραπεζών σε βάρος όμως των επιχειρήσεων (π.χ. αύξηση επιτοκίων χορηγήσεων, μείωση ορίων δανειοδότησης κ.λπ.), θα πρέπει για την επιβίωση των επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα και την ανάπτυξη της χώρας να αποκατασταθεί άμεσα η σχέση μεταξύ των επιχειρήσεων και των τραπεζών.

Η ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών θα πρέπει να ολοκληρωθεί, αλλά με κυβερνητική παρέμβαση θα πρέπει να εξασφαλισθούν τα ακόλουθα:

1. Η μείωση των επιτοκίων για δάνεια κεφαλαίου κίνησης
2. Η αύξηση του ορίου δανειοδότησης των μεταποιητικών επιχειρήσεων και
3. Η αναδιάρθρωση των μακροπρόθεσμων δανείων των μεταποιητικών επιχειρήσεων, αλλά με ευνοϊκότερους όρους από τους ισχύοντες και, κυρίως, με την ισχύ παρόμοιας τάξης μεγέθους επιτοκίων με αυτά που ισχύουν στις χώρες της Ε.Ε.

Από τα παραπάνω είναι φανερό ότι η όποια μείωση του κόστους ενέργειας όχι απλώς έχει εξανεμισθεί, αλλά στην κυριολεξία έχει

υπερκαλυφθεί τόσο από το κόστος ενέργειας όσο και το χρηματοοικονομικό κόστος.

Μπορούν να προσελκυσθούν στη χώρα μας άμεσες ξένες επενδύσεις στη βιομηχανία, όταν δεν μπορούν να αντεπεξέλθουν στις τρέχουσες συνθήκες οι εγχώριες βιομηχανίες;

Η προσέλκυση ξένων άμεσων επενδύσεων είναι κυρίαρχο ζητούμενο για την οικονομία μας την εποχή της οικονομικής κρίσης για τη δημιουργία ανάπτυξης και θέσεων εργασίας. Βεβαίως, η σχετική δημόσια συζήτηση για την προσέλκυση ξένων άμεσων επενδύσεων καταλήγει τα τελευταία χρόνια στο γεγονός ότι υφίστανται εξαιρετικά πολλές δυσκολίες, μερικές από τις οποίες μπορώ να σας τις απαριθμήσω.

1. Πολύ μεγάλος επενδυτικός κίνδυνος για την εγκατάσταση μιας άμεσης ξένης επένδυσης στη χώρα μας
2. Υψηλή φορολογία
3. Ασταθές πολιτικό περιβάλλον
4. Πολυνομία, γραφειοκρατία, αλληλοεπικαλύψεις δραστηριοτήτων και πολύ μεγάλες χρονικές καθυστερήσεις
5. Απουσία συγκεκριμένης βιομηχανικής πολιτικής
6. Απουσία συνολικής στρατηγικής για την ανάπτυξη της χώρας τα επόμενα δέκα χρόνια.

Με βάση τα παραπάνω, είναι φανερό ότι τα προσκόμματα για την υλοποίηση ξένων άμεσων επενδύσεων είναι πολλά. Παρά ταύτα, η διάγνωση επιχειρηματικών ευκαιριών που κάνει ένας επενδυτής είναι κάτι το οποίο δεν μπορούμε ούτε να το προβλέψουμε, ούτε να το προκαθορίσουμε. Άρα, ένας ξένος επενδυτής αναλόγως της στρατηγικής που διαμορφώνει, αναλόγως πράττει για το θέμα.

Επιπλέον, για μια χώρα που βιώνει την οικονομική κρίση με τον τρόπο που τη βιώνει η χώρα μας, η εύρεση στρατηγικών επενδύσεων από το εξωτερικό για εγχώριες επιχειρήσεις θεωρώ ότι είναι ένα θετικό βήμα για τη διατήρηση των εγχώριων μεταποιητικών επιχειρήσεων, τη διευκόλυνσή τους στην προσπάθειά τους να διεθνοποιηθούν και να βρουν νέες αγορές και βεβαίως να ενταχθούν σε παγκόσμια δίκτυα διανομής.

Ποιοι υποκλάδοι της βιομηχανίας πιστεύετε ότι έχουν μέλλον στη χώρα μας; Μήπως για τη στήριξη αυτών των υποκλάδων θα έπρεπε να υπάρξει ένας αναστοχασμός των κοινοτικών και εθνικών επενδυτικών κονδυλίων;

Θα σας έλεγα ότι η δημιουργία διασυνδέσεων του πρωτογενούς τομέα της παρα-

γωγής με τις μεταποιητικές επιχειρήσεις και η ενίσχυση του συνόλου των υποκλάδων των δομικών υλικών είναι δύο τομείς της εγχώριας επιχειρηματικής δραστηριότητας οι οποίοι θα πρέπει να τεθούν σε προτεραιότητα από την πολιτεία τα επόμενα χρόνια.

Ένα σημαντικό εργαλείο για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των συγκεκριμένων υποκλάδων είναι σαφώς το ΕΣΠΑ, αλλά πολύ περισσότερο το νέο ΕΣΠΑ, το οποίο βρίσκεται σε φάση σχεδιασμού. Στο πλαίσιο αυτού του σχεδιασμού, είναι σημαντική η ανάπτυξη και υλοποίηση μιας σαφούς βιομηχανικής πολιτικής για τη χώρα. Γι' αυτό, για τα επόμενα χρόνια προτείνουμε:

1. Να υιοθετηθεί από την Ελλάδα προσαρμοσμένος ο στόχος που έχει τεθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση για συμμετοχή της μεταποίησης κατά τουλάχιστον 20% στην παραγωγή του ΑΕΠ έως το έτος 2020. Για την Ελλάδα, προτείνουμε το ποσοστό αυτό να ανέλθει στο 12% από περίπου 9% που είναι, σύμφωνα με εκτιμήσεις, σήμερα.
2. Την άσκηση (έμμεσης) κλαδικής βιομηχανικής πολιτικής κατά το πρότυπο άλλων χωρών της Ε.Ε. Στο πλαίσιο άσκησης της συγκεκριμένης πολιτικής, προτείνουμε την ενίσχυση ευπαθών και ταυτόχρονα δυναμικών κλάδων της μεταποίησης, με παράλληλη ανάδειξη των συγκριτικών πλεονεκτημάτων περιοχών και περιφερειών της χώρας, στις οποίες είναι χωροθετημένες σημαντικές μεταποιητικές επιχειρήσεις ή/και ολόκληρες ομάδες μεταποιητικών επιχειρήσεων.

Πιστεύετε ότι μέσω των μεταρρυθμίσεων έχουν αρθεί εμπόδια για την ευχερέστερη άσκηση της επιχειρηματικότητας;

Πρόδος σαφώς έχει γίνει, αλλά και πάλι απαιτούνται εντατικότεροι ρυθμοί υλοποίησης των όποιων μεταρρυθμίσεων για τη διευκόλυνση της επιχειρηματικής δραστηριότητας στη χώρα μας.

Η γραφειοκρατία, η πολυνομία, η αλληλοεπικάλυψη δραστηριοτήτων, η αργή απονομή δικαιοσύνης είναι μερικά μόνον από τα ζητήματα που ακόμη δεν έχουν αντιμετωπιστεί στο βαθμό που ο επιχειρηματικός κόσμος θα περίμενε. Πιστεύουμε ότι αντιδράσεις σαφώς υπάρχουν από τον υφιστάμενο μηχανισμό της δημόσιας διοίκησης, αλλά αυτές μπορούν να καμφθούν εφόσον υπάρχει ισχυρή πολιτική βούληση. ■